

Sp.

223. Skýrsla

ríkisstjórnarinnar um lánsfjáráætlun 1976.

(Lögð fyrir Alþingi á 97. löggjafarþingi 1975.)

I

Inngangur

Á sl. sumri ákvað ríkisstjórnin, að fjármálaráðuneytið hafi frumkvæði að samráði opinberra stofnana á sviði fjármála, peninga- og lánamála og efnahagsmála, til þess að undirbúa árlegar lánsfjáráætlanir, þ. e. heildaryfirlit yfir þróun lánamarkaðarins innanlands og heildarlántökur erlendis. Lánsfjáráætlun þessi skal lögð fyrir ríkisstjórnina og Alþingi fyrir lok fjárlagaafgreiðslu ár hvert, þannig að yfirsýn fáið með skipulegum hætti yfir alla lánastarfsemi í landinu á sama tíma og fjárlagaákvæðanir eru teknar. Til þessa samráðs voru kvaddir eftirtaldir aðilar auk stofnana fjármálaráðuneytis: Seðlabanki Íslands, Framkvæmdastofnun ríkisins, Samband íslenskra viðskiptabanka, félagsmálaráðuneyti og Húsnæðismálastofnun ríkisins, Þjóðhagsstofnun, viðskiptaráðuneyti.

Skýrsla sú, sem hér birtist, er fyrsta heillega áætlunin um lánsfjármarkaðinn, sem gerð er hér á landi. Undirbúningur skýrslunnar er að meginhluta unninn í Seðlabankanum, þ. e. allt efni, sem tekur til lánamála bankanna, fjárfestingarlánasjóða, lífeyrisjóða og erlendra lána. Efni varðandi opinberar framkvæmdir og fjáröflun til þeirra er unnið í fjárlaga- og hagsýslustofnun. Áætlunin er í samræmi við spá Þjóðhagsstofnunar, frá 28. nóvember 1975, um þjóðarframleiðslu, fjárfestingu, neyslu og viðskiptajöfnuð og spá Seðlabanka um þróun greiðslujafnaðar 1976. Lánsfjáráætlunin sýnir uppruna og ráðstöfun lánsfjár á árinu 1976 og skiptingu þess eftir lantakendum.

II

Þjóðhagsleg markmið

Helstu markmið ríkisstjórnarinnar í efnahagsmálum á næstunni eru, eins og fram kom í stefnuræðu forsætisráðherra:

- 1) Að draga verulega úr viðskiptahallanum við útlönd strax á næsta ári.
- 2) Að hægja mikið á verðbólguhraðanum frá því, sem verið hefur á þessu ári.
- 3) Að tryggja fulla atvinnu.

Í samræmi við þessi markmið og núverandi stöðu í efnahagsmálum er að því stefnt, að viðskiptahallinn við útlönd verði um 7 000 m.kr. minni árið 1976 en árið 1975, eða sem svarar til 6—7% af áætlaðri þjóðarframleiðslu, borið saman við 11—12% halla árin 1974 og 1975. Til þess að svo megi verða, þarf magn þjóðarútgjalda að minnka um 3—4%. Í þjóðhagsspá er gert ráð fyrir, að einkaneysla og samneysla haldist nær óbreytt að magni frá árinu 1975, sem er í samræmi við útgjaldatillögur fjárlagafrumvarps. Þetta felur í sér, að samdráttur þjóðarútgjalda fellur eingöngu á fjárfestingu, sem verður að dragast saman um 9—10% að magni. Fjárfesting 1976 yrði þá á svipuðu stigi, í hlutfalli við þjóðarframleiðslu, og hún var á árinu 1973 og að meðaltali á undanförunum 10 árum, eða í kringum 30%. Á árunum 1974 og 1975 var fjárfestingarhlutfallið hins vegar kringum 35%, sem er óvenju hátt, enda var um mikla fjárfestingu að ræða í skipum, vélum og tækjum á þessum árum.

Ríkisstjórnin telur nauðsynlegt að stefna að því, að verðbreytingar frá byrjun til loka ársins 1976 verði ekki meiri en 12—15%, samanborið við um 40% 1975 og um 54% 1974. Í þjóðhagsspá fyrir árið 1976 er miðað við þetta mark, en það felur í sér um 24—25% meðalverðhækkun frá árinu 1975.

Þessi markmið krefjast þess, að lánsfjárframboð verði takmarkað við nauðsynlegustu framkvæmdir og brýnustu rekstrarfjárförf atvinnuveganna, og að dregið verði úr lánveitingum til þeirra hluta, sem hvetja til innflutnings eða umframeftirspurnar, eftir því sem við verður komið. Sérstaklega er nauðsynlegt að draga úr peningaúttreymi úr Seðlabankanum og lántökum erlendis, því að framboð lánsfjár verður að byggjast á innlendum sparnaði í rikari mæli en verið hefur.

Eins og fram kemur í töflu I verður nettóaukning lána 16,5% minni árið 1976 en á árinu 1975. Þessi lækkun kemur öll fram í minni lánnum til opinberra aðila, þar sem áætlað er, að skuldir ríkisins aukist um 7 600 m.kr. árið 1976 miðað við um 12 000 m.kr. aukningu árið 1975. Lánsfjáráætlunin felur þannig í sér, að sparnaður ríkisins árið 1976 tvöfaldist frá árinu 1975 (sjá töflu XVI), og er það í samræmi við þá stefnu að afgreiða fjárlög ársins 1976 án greiðsluhalla, þegar tekið hefur verið tillit til afborgana af lánnum vegna greiðsluhalla fyrri ára.

Lán til íbúðabygginga hækka um 16,5%, en lán til atvinnufyrirtækja lækka lítillega frá yfirstandandi ári, enda er nú áætlað, að fjárfesting atvinnufyrirtækja, einkum í skipum, vélum og tækjum hvers konar, verði mun minni á næsta ári, en verið hefur um skeið. Í næstu köflum verður fjallað um niðurstöður áætlunarinnar varðandi bankakerfið, fjárfestingarlánasjóði, erlendar lántökur, lánsfjármagnaðar ríkisframkvæmdir og fjármunamyndun og fjáröflun.

III

Bankakerfið

Í áætlun bankakerfisins (sjá töflu V) er stefnt að tveimur megin markmiðum. Í fyrsta lagi er stefnt að bættri gjaldeyrisstöðu með mjög aðhaldssamri stefnu í peningamálum, einkum að því er varðar viðskipti ríkissjóðs við Seðlabankann. Gert er ráð fyrir, að ríkissjóður endurgreiði Seðlabankanum 800 m.kr. af lánnum fyrri ára, og a. m. k. 600 m.kr. vegna lána á yfirstandandi ári, þ. e. vegna áætlaðra yfirdráttarskulda í árslok, og skuldar ríkissjóðs vegna gengistryggingar Verðjöfnunarsjóðs. Auk þess þarf ríkissjóður að greiða afborganir af erlendu lánsfé, sem Seðlabankinn hefur endurlánað í ár og á undanförunum árum. Gert er ráð fyrir óbreyttum endurkaupareglum og nokkurri lækkun á innstæðum sjóða í opinberri vörslu, en það ásamt hagstæðum greiðslujöfnuði leiðir af sér peningaúttreymi úr Seðlabankanum. Á móti kemur innstreymi vegna ofangreinds bata í ríkisfjármálum og vegna innlánsbindingar. Í heild er stefnt að því, að úttreymi úr Seðlabankanum verði mun minna en verið hefur undanfarin ár (sjá lið 3 í töflu VI), en það er þýðingarmikið skilyrði þess, að hægt sé að ná þeim bata í greiðslujöfnuði, sem að er stefnt.

Í öðru lagi er að því stefnt, að lausafjárstaða innlánsstofnana gagnvart Seðlabankanum versni ekki á árinu. Þetta felur í sér, að takmarka verður útlán við innlánsaukningu og þá fyrirgreiðslu Seðlabankans, sem felst í endurkaupum afurðalána umfram það, er greiða ber inn á hundna reikninga vegna almennrar bindiskyldu. Niðurstaðan er sú, að með 24,5% aukningu endurkaupa og 12% aukningu útlána án endurkaupa myndi nást jafnvægi í lausafjárstöðunni. Útlán myndu þannig aukast alls um 14,5%, sbr. töflu VII.

Áætlun bankakerfisins sýnir, að verulega muni draga úr aukningu peningamagns og sparifjár á næsta ári (sjá töflu V) eins og jafnan gerist, þegar peningaúttreymi úr Seðlabankanum er takmarkað. Verði aukning innstæðna meiri en hér er gert ráð fyrir vegna aukningar á sparnaði, getur orðið ástæða til að endurskoða stefnuna í útlána- og peningamálum með hliðsjón af atvinnuástandi og stöðu atvinnuveganna.

IV

Fjárfestingarlánasjóðir

Eins og áður segir verður að halda útlánnum fjárfestingarlánasjóða innan ákveðinna marka, til þess að ná þjóðhagslegum markmiðum vegna viðskiptahalla og verðlagsþróunar. Undanfarin ár hefur verið mikil þensla í útlánnum sjóðanna, og ber brýna nauðsyn til þess, að hægt verði á þeirri þróun. Útlán sjóðanna árið 1974 urðu 25% hærri en árið 1973, en á þessu ári er áætlað að útlán verði rúmum 60% hærri en árið 1974. Með tilliti til magnmínkunar fjárfestingar í spá fyrir árið 1976 verður að teljast æskilegt, að útlán fjárfestingarlánasjóða hækki ekki meira en um 13% frá áætluðum útlánnum þessa árs. Þar sem gert er ráð fyrir meiri samdrætti í fjárfestingu atvinnuvega en í íbúðabyggingum, er áætlað, að útlán fjárfestingarlánasjóða aukist nokkru meira en útlán atvinnuvegasjóða (sjá töflu VIII).

Óskir einstakra fjárfestingarlánasjóða um útlán 1976 fela í sér svipaða þenslu og verið hefur undanfarin ár. Meðfylgjandi yfirlit sýnir í stórum dráttum samanburð á útlánnum eins og þau yrðu, ef óskir einstakra sjóða réðu ferðinni og þeim útlánnum, sem gert er ráð fyrir í áætlunum Framkvæmdastofnunar og Húsnæðismála- stofnunar og lánsfjáráætlunin byggir á:

Útlán 1976

	Óskir sjóða		Lánsfjáráætlun	
	M.kr.	Breyting f. f. ári %	M.kr.	Breyting f. f. ári %
Fjárfestingarlánasjóðir, alls	17 150	44	13 424	13
Íbúðalánasjóðir	5 360	46	4 520	23
Þar af Byggingarsjóður ríkisins	4 920	47	4 080	22
Atvinnuvegasjóðir	11 790	44	8 904	9

Þrátt fyrir þennan niðurskurð á útlánaáformum fjárfestingarlánasjóða er fyrir- sjáanlegur töluverður lánsfjárskortur hjá fjárfestingarlánasjóðum á næsta ári. Eins og undanfarin ár verður að afla þeim erlendra lána, þótt svigrúm til þess sé þröngt vegna mikillar skuldasöfnunar erlendis. Fjármögnunarleiðir fjárfestingarlánasjóða verða því með sama hætti og undanfarin ár, þannig að rúmlega helmingur útlána fjármagnast með lánsfé en tæpur helmingur með eigin fjármagni, framlögum og mörkuðum tekjustofnum.

Hlutfallsleg skipting fjármögnunar (%)

	1974	Áætlun 1975	Lánsfjár- áætlun 1976
	Eigið fé	0,6	6,5
Framlög og markaðir tekjustofnar	45,9	39,6	40,6
Lántökur	53,5	53,9	50,0
Innlend lán	38,4	33,7	37,8
Lífeyrissjóðir	11,4	10,5	16,9
Bankakerfið	10,6	6,4	6,7
Skyldusparnaður	12,4	9,3	11,2
Atvinnuleysisstryggingasjóður	4,0	1,6	3,0
Annað innlent	—	5,9	—
Erlend lán	15,1	20,2	15,2
Alls	100,0	100,0	100,0

Í yfirlitinu hér að ofan sést, að gert er ráð fyrir hlutfallslega hærri lántökum fjárfestingarlánasjóða innanlands á næsta ári en í ár. Á það sérstaklega við lán úr lífeyrissjóðakerfinu, þar sem stefnt er að því, að um 30% af ráðstöfunarfé þess árið 1976 verði lánað fjárfestingarlánasjóðum í stað um 20% árið 1975. Skipting lánsfjárins úr lífeyrissjóðum milli Byggingarsjóðs ríkisins og Framkvæmdasjóðs Íslands ákvarðar útlánagetu íbúðalánasjóða annars vegar og atvinnuvegasjóða hins vegar. Verður því að stjórn þessum lánum, lífeyrissjóðanna og skiptingu þeirra, þannig, að útlán til íbúðabygginga og atvinnuvega verði í samræmi við lánsfjár-áætlunina (sjá töflu IX).

Lánveitingar Framkvæmdasjóðs til annarra atvinnuvegasjóða ráða miklu um skiptingu lánsfjár sjóðanna til einstakra atvinnugreina. Landbúnaðarsjóðir búa við svipaða fyrirgreiðslu af hálfu Framkvæmdasjóðs 1976 og 1975. Framkvæmdir og vélvæðing í landbúnaði hefur verið nokkuð mikil undanfarin ár og er gert ráð fyrir, að úr hvoru tveggja megi draga á næsta ári. Sama á við í sjávarútvegi, en þar sem gert er ráð fyrir, að Fiskveiðisjóður fái eingöngu lánsfé frá Framkvæmdasjóði árið 1976, þarf það fé að hækka verulega frá árinu 1975. Sjóðir, sem lána til verslunar, fá að nokkru hærra lánsfé úr Framkvæmdasjóði en undanfarin ár, enda má telja, að þeir hafi búið við skertan hlut undanfarið. Af þeim fjórum sjóðum, sem lána til iðnaðar, er aðeins Iðnlánasjóður, sem fær lánsfé úr Framkvæmdasjóði. Er ætlunin að rúmlega tvöfalda það lánsfé árið 1976 frá árinu 1975, en samt sem áður hefur mikill niðurskurður átt sér stað frá útlánaóskum sjóðsins. Sama á við um Lánasjóð sveitarfélaga og er þá ljóst, að hann annar ekki eftirspurn eftir lánsfé til hinna ýmsu hitaveituframkvæmda, sem á döfinni eru.

Svo sem áður greindi er gert ráð fyrir að heina fjármagni úr lífeyrissjóðum í mun meira mæli til fjárfestingarlánasjóða, og þá sérstaklega til atvinnuvegasjóða með milligöngu Framkvæmdasjóðs. Er gert ráð fyrir, að þessi lán verði verðtryggð eins og undanfarin ár, og verða því auknar lánveitingar af þessu tagi til þess, að lífeyrissjóðum verði auðveldað að tryggja verðgildi þess fjár, sem þeim er ætlað að geyma og ávaxta fyrir félagi sína.

V

Erlendar lántökur

Stefnt er að því að draga úr lántökum erlendis eftir því sem við verður komið. Á undanförunum árum hefur fjárfesting, bæði á vegum opinberra aðila og atvinnuveganna, byggst í vaxandi mæli á fjármagni erlendis frá. Greiðslubyrði erlendra lána er nú þegar orðin það þung, að gæta verður hófs í þessum málum, eigi láns- traust þjóðarbúsins að haldast óskert út á við.

Áætlað er, að innkomin löng erlend lán nemi 18 725 m.kr. á árinu 1976, en afborganir af eldri lánum verða samtals um 8 580 m.kr. þannig að nettóaukning erlendra lána verður um 10 145 m.kr., samanborið við 13 140 m.kr. nettóaukningu á árinu 1975. Eins og fram kemur í töflu XIII verða lántökur ríkisfyrirtækja nokkru meiri en á yfirstandandi ári, sem stafar nær eingöngu af miklum virkjunarframkvæmdum. Í heild er áætlað, að nettólántökur opinberra aðila verði 1 065 m.kr. lægri en á yfirstandandi ári, enda hækka afborganir verulega, eða úr 1 780 m.kr. í 3 190 m.kr.

Nettólántaka atvinnuveganna er áætluð 1 855 m.kr. lægri en árið 1975, sem stafar einkum af minni skipainnflutningi, auk þess sem afborganir hækka verulega.

Eins og fram kemur í kaflanum hér á undan, munu fjárfestingarlánasjóðir byggja fjáröflun sína hlutfallslega meira á innlendu fjármagni á næsta ári en verið hefur. Erlendar lántökur fjárfestingarlánasjóða árið 1976 eru áætlaðar 2 045 m.kr. en 2 250 m.kr. árið 1975.

VI

Lánsfjármagnaðar ríkisframkvæmdir

Eftir athugun á tillögum stofnana og ráðuneyta um framkvæmdir 1976, sem ráðgert er að fjármagna með lánum, er niðurstaðan sú, að lánsfjárbörf verði í heild 9 770 m.kr. á því ári. Eru þá meðtalin öll vörukaupalán og sérstök erlend lánsfjáröflun bundin ákveðnum verkefnum. Í áætlunum um fjárbörf til einstakra framkvæmda hefur verið tekið tillit til fjármagnsútgjalda, þ. e. endurgreiðslu lána á framkvæmdatímabilinu, þegar ekki er séð fyrir þessum greiðslum annars staðar, svo sem í rekstri stofnana eða fjárveitingum á fjárlögum. Þá er gert ráð fyrir því í einu tilviki, þ. e. hjá RARIK, að fyrirsjáanlegur rekstrarhalli 1975 verði fjármagnaður með lántöku á árinu 1976. Heildaryfirlit yfir fyrirhugaðar framkvæmdir er sýnt á 1. töflu þessa kafla hér á eftir, en að öðru leyti skal hér gerð nánari grein fyrir fjárbörf til einstakra framkvæmdaverkefna.

A-hluti fjárlaga

Vegagerð. Lánsfjáröflun til vegagerðar, 1 050 m.kr., er í samræmi við vegáætlun árána 1974—1977, sem samþykkt var á Alþingi í maí sl. Af þessari fjárhæð skal skv. áætluninni verja 500 m.kr. til norður- og austurvegar og 550 m.kr. til annarra vegafframkvæmda.

Landshafnir. Hér er um að ræða áframhald framkvæmda, sem staðið hafa yfir við landshafnirnar í Rífi, Njarðvík og Þorlákshöfn. Til Rífs er ætlað að verja 35 m.kr., til Njarðvíkur 50 m.kr. og til Þorlákshafnar 225 m.kr., eða samtals 310 m.kr. Lánsfjár vegna framkvæmdanna í Þorlákshöfn er sérstaklega aflagð hjá Alþjóðabankanum í Washington, en 40% framkvæmdakostnaðar þarf skv. samningum við bankann að koma frá ríkinu. Er þess vegna gert ráð fyrir 150 m.kr. beinni fjárveitingu í fjárlagafrumvarpi 1976, þannig að heildarframkvæmdir í Þorlákshöfn verða samkvæmt því 375 m.kr. á árinu.

Hafnargerð við Grundartanga. Talið er nauðsynlegt að hefja undirbúning að hafnargerð við Grundartanga í sambandi við fyrirhugaða járnblendiverksmiðju. Eru ætlaðar 50 m.kr. til áætlunargerðar, þ. m. t. teiknivinna, og til fyrstu greiðslu til væntanlegs verktaka. Þessi áætlun miðast við það, að framkvæmdir geti hafist snemma árs 1977 og að þeim ljúki á því ári. Heildarkostnaðaráætlun nemur um 600 m.kr.

Þangverksmiðja. Fjáröflunarbörf vegna þangverksmiðjunnar á Reykhólum er talin vera 80 m.kr. á árinu 1976. Er þá gert ráð fyrir, að til framhaldsframkvæmda við hafnargerð verði varið 50 m.kr., þar af til endurgreiðslu bráðabirgðaláns vegna hafnargerðar 21 m.kr., til borunar viðbótarholu til orkuöflunar 15 m.kr. og til aukningar eiginfjár ríkissjóðs í fyrirtækinu 15 m.kr.

Orkustofnun v/jarðhitarannsókn. Þeirri 34 m.kr. lánsfjáröflun, sem hér um ræðir, er ætlað að verja til hitasegulborana, 30 m.kr., og til varmaskiptatilauna, 4 m.kr.

B-hluti fjárlaga

RARIK, almennar framkvæmdir o. fl. Á 2. töflu þessa kafla er sýnd skipting á því 1 740 m.kr. lánsfjármagni, sem talið er að aflagð þurfi á árinu 1976. Samkvæmt því verður 1 457 m.kr. varið til framkvæmda og 212 m.kr. til endurgreiðslu bráðabirgðalána, eða samtals 1 669 m.kr., en gert er ráð fyrir tekjum af heimtaugargjöldum samtals 34 m.kr., þannig að fjáröflunarbörf vegna framkvæmdanna er 1 635 m.kr. Þar við bætist ætlaður rekstrarhalli á árinu 1975 að fjárhæð 105 m.kr., og er því lánsfjárbörf í heild 1 740 m.k. Tilboð um erlend vörukaupalán, sem eru í samræmi við fyrirhugaðar framkvæmdir á árinu, nema 132 m.kr., og er því önnur fjáröflunarbörf 1 608 m.kr.

Sveitarafvæðing. Hér er gert ráð fyrir, að 150 m.kr. verði aflað til rafvæðingar í sveitum, en það er 30 m.kr. aukning lánsfjáröflunar frá árinu 1975. Það ár var auk þess um að ræða 50 m.kr. fjárveitingu á fjárlögum til Orkusjóðs vegna þessa verkefnis.

Norðurlína. Gert er ráð fyrir 343 m.kr. framkvæmdum og 235 m.kr. greiðslu bráðabirgðalána, eða samtals 578 m.kr. Þessi framkvæmdaáætlun er byggð á því, að Norðurlína verði rekin á 132 kV spennu og línulagningu til Varmahlíðar verði lokið á árinu 1976. Auk þess verði komið upp bráðabirgðaaðveitustöðvum við Vatnshamra, Laxárvatn og Akureyri. Tenging kerfa Landsvirkjunar og Laxárvirkjunar er auðveld, jafnvel þótt notast verði við núverandi 66 kV flutningskerfi frá Elliðaám að Vatnshömrum. Unnt er að flytja með þessum hætti til Laxárvatns og Akureyrar allt það afl (8—10 MW), sem núverandi kerfi getur látið í té við Vatnshamra. Raunar yrði flutningsgetan meiri, eða allt að 15 MW. Kostnaður og fjáröflun eru nánar sundurliðuð á 3. töflu þessa kafla.

Kröfluvirkjun. Hér er við það miðað, að orkuframleiðsla geti hafist í árslok 1976, en uppsetning síðari vélasamstæðu frestist til ársins 1977. Fjárbörf er samtals 4 163 m.kr. á árinu 1976, þar af 2 778 m.kr. vegna byggingar stöðvarhúss og vélbúnaðar, 730 m.kr. vegna borhola og aðveitukerfa og 655 m.kr. vegna línulagnar frá Kröflu til Akureyrar ásamt aðveitustöð á Akureyri. Í kostnaðaráætlun stöðvarhúss og vélbúnaðar eru meðtalin fjármagnsútgjöld að fjárhæð 238 m.kr., og í kostnaðaráætlun borhola og aðveitukerfa eru fjármagnsútgjöld áætluð 50 m.kr. Gert er ráð fyrir, að af heildarfjárbörfinni fái 1 298 m.kr. í formi erlendra vörukaupalána, og önnur fjáröflun nemi 2 865 m.kr. Nánari sundurliðun er að finna á 4. töflu þessa kafla.

Jarðboranir ríkisins. Lánsfjárbörf vegna jarðborananna er 40 m.kr., þar af 18 m.kr. til kaupa á mælitækjum, 10 m.kr. til kaupa á álagsstöngum vegna nýja stórvirka borsins og 12 m.kr. til kaupa á kjarnatökutæki.

Járnblendiverksmiðja. Áætluð lánsfjáröflun vegna járnblendiverksmiðju á Grundartanga er 975 m.kr., þar af 800 m.kr. eiginfjárframlag ríkisins og 175 m.kr. fjármagnsútgjöld, þ. e. afborganir og vextir af lánnum. Eiginfjárframlag ríkisins, sem er 55%, er áætlað samtals 2 150 m.kr., og hafa 445 m.kr. verið greiddar á árinu 1975. Með ráðgerðu framlagi 1976 yrðu því eftir 905 m.kr., er kæmu til greiðslu á árinu 1977, ef áætlanir standast.

Landhelgisgæsla v/flugvélakaupa. Sú 600 m.kr. fjáröflun, sem hér er ráðgerð, á að standa undir kostnaði vegna kaupa á Fokker-flugvél fyrir Landhelgisgæsluna, en þessi kaup voru ákveðin sl. sumar.

Fjáröflun

Á 5. töflu þessa kafla kemur fram, hvernig ætlunin er að afla fjár til þeirra framkvæmda og annarra þarfa, sem fram koma á 1. töflu, eða samtals allt að 9 770 m.kr. Samkvæmt því er ráðgert að afla innanlands samtals 2 920 m.kr., þar af 1 520 m.kr. í formi endurgreiðslu af endurlánuðu spariskirteinafé og 1 400 m.kr. með útgáfu verðbréfa. Heimild til verðbréfaútgáfu byggist annars vegar á tölulíð XXXV í 6. gr. fjárlagafrumvarps fyrir árið 1976, og raunar á lögum nr. 36/1975 um happdrættislán ríkissjóðs fyrir hönd Vegasjóðs, eftir því hvernig fjáröfluninni yrði skipt. Erlend fjáröflun er áætluð samtals 6 850 m.kr. Erlend lántaka vegna landshafnar í Þorlákshöfn, 225 m.kr., byggist á 3. gr. laga nr. 91/1973 og lántaka vegna eiginfjárframlags ríkisins til járnblendiverksmiðju á Grundartanga, 975 m.kr., á lögum nr. 10/1975. Vörukaupalán, samtals 2 030 m.k., byggjast í fyrsta lagi á bráðabirgðalögum vegna flugvélakaupa Landhelgisgæslu, en við frumvarp til staðfestingar á þeim lögum þarf að bæta 150 m.kr. lánsheimild (450+150 = 600). Í öðru lagi byggjast vörukaupalán vegna Kröfluvirkjunar, 1 084 m.kr., að hluta á lögum nr. 21/1974, þ. e. 440 m.kr., sem ónotaðar eru af þeirri lagaheimild, en leita þarf sérstakrar laga-

heimildar til þess sem eftir er, 644 m.kr., svo og til annarra vörukaupalána, þ. e. vegna almennra framkvæmda RARIK 132 m.kr., til línulagnar Krafla-Akureyri 84 m.kr. og til Orkustofnunar vegna aðveitukerfa við Kröflu 130 m.kr., eða samtals 990 m.kr. Loks þarf að leita lagaheimildar til annarrar erlendrar lántöku (sbr. 5. töflu þessa kafla) að fjárhæð 3 620 m.kr.

Í frumvarpi til laga um heimild til erlendrar lántöku vegna opinberra framkvæmda á árinu 1976, sem liggur fyrir þinginu, er gert ráð fyrir, að lagaheimildir skorti fyrir 3 580 m.kr. lántöku, og er þá byggt á tölum fjárlagafrumvarps. Samkvæmt framangreindu þarf sú fjárhæð að vera 4 610 m.kr., eða hækka um 1 030 m.kr.

1. tafla Lánsfjármagnaðar ríkisframkvæmdir 1976¹⁾

Í millj. kr.

	Heildar- lánsfjárbærf	Erlend vörukaupalán	Sérstök erl. fjáröflun	Önnur lánsfjáröflun	Samtals
A-hluti fjárlaga:					
Vegagerð	1 050	–	–	1 050	1 050
Landshafnir	310	–	225	85	310
Hafnargerð við Grundartanga	50	–	–	50	50
Þangverksmiðja	80	–	–	80	80
Orkustofnun vegna jarðhitarannsóknna ...	34	–	–	34	34
	1 524	–	225	1 299	1 524
B-hluti fjárlaga:					
RARIK, almennar framkvæmdir o. fl. ...	1 740	132	–	1 608	1 740
Sveitarafvæðing	150	–	–	150	150
Norðurlína	578	–	–	578	578
Kröfluvirkjun:					
a. Stöðvarhús og vélar	2 778	1 084	–	1 694	2 778
b. Borholur og aðveitukerfi	730	130	–	600	730
c. Lína Krafla-Akureyri og aðveitustöð	655	84	–	571	655
Jarðboranir ríkisins	40	–	–	40	40
Járnblendiverksmiðja	975	–	975	–	975
Landhelgisgæsla vegna flugvélaupa	600	600	–	–	600
	8 246	2 030	975	5 241	8 246
Samtals A- og B-hluti	9 770	2 030	1 200	6 540	9 770

1) Í þessum tölum eru ekki taldar framkvæmdir á vegum Landsvirkjunar, sem áætlaðar eru 4 070 m. kr. á árinu 1976, en heildarlánsfjárbærf þeirra vegna er talin 3 470 m. kr., sem aflagð verður með sérstöku erlendu láni.

2. tafla Almennar framkvæmdir RARIK 1976

Í millj. kr.

Virkjanir:	
Lagarfoss	158
Mjólká	87
Hofsárveita	148
	<hr/>
	393
Stofnlínur:	
Mjólká — Breiðdalur	110
Breiðdalur — Bolungarvík	3
Sæstrengur, Eyjafjörður	34
Stöðvarfjörður — Breiðdalsvík	10
Húsavíkurlína, flutningur	5
Sæstrengur til Vestmannaeyja, endurbætur	18
Línur að Vatnshömrum, Borgarfirði	9
Búðardalur — Saurbær	35
	<hr/>
	224
Aðveitustöðvar:	
Akranes	5
Stykkishólmur	90
Saurbær, Gilsfjörður	4
Ólafsvík	11
Króksfjarðarnes	5
Patreksfjörður	67
Gemlufall	36
Laxárvatn	11
Sauðárkrókur	22
Aðaldalur	15
Eskifjörður	1
Fáskrúðsfjörður	1
Stöðvarfjörður	64
Seyðisfjörður	1
Kópasker	5
Raufarhöfn	5
Brúarland, Þistilfjörður	5
Smyrlahjargaárvirkjun	5
Höfn í Hornafirði	8
Vík í Mýrdal	8
Hvolsvöllur	39
Stokkseyri	2
Þorlákshöfn	1
Selfoss	1
Njarðvík	29
Korpa	25
	<hr/>
	466
Innanbæjarkerfi	250
Dísilstöðvar	24
Vélar og tæki	50
Meiriháttar viðhaldsverk	50
Endurgreiðsla bráðabirgðalána	212
	<hr/>
	1 669
Heimtaugargjöld	34
	<hr/>
	1 635
Rekstrarhali 1975	105
	<hr/>
	1 740
Erlend vörukaupalán	132
Önnur fjárförf	1 608

3. tafla Norðurlína
Í millj. kr.

Línur:			
Grundartangi — Andakíll, mæling	10		
Andakíll — Hrótafjörður, lúkning	14		
Hrótafjörður — Laxárvatn, lúkning	114		
Laxárvatn — Varmahlíð	195	323	
 Aðveitustöðvar:			
Vatnshamrar, Borgarfirði	5		
Laxárvatnsvirkjun	5		
Akureyri	10	20	
		343	
 Endurgreiðsla bráðabirgðalána		235	
		578	

4. tafla Kröfluvirkjun
Í millj. kr.

I Stöðvarhús og vélar:	
Heildarkostnaðaráætlun	4 350
Hækkun fjármagnsútgjalda frá þeirri áætlun	94
Samtals	4 444
Framkvæmdir árið 1975, áætlað	1 060
	3 384
Flutt til ársins 1977	606
Fjárbörf árið 1976	2 778
Þar af framkvæmdir	2 540
Þar af fjármagnsútgjöld	238
	2 778
Erlent vörukaupalán	1 084
Önnur fjárbörf	1 694
II Borholur og aðveitukerfi:	
Borholur	180
Fóðurrör	100
Aðveitukerfi	400
Fjármagnsútgjöld ca.	50
	730
Erlent vörukaupalán ca.	130
Önnur fjárbörf	600
III Lína Krafla — Akureyri:	
Lína	515
Aðveitustöð á Akureyri	140
	655
Erlent vörukaupalán	84
Önnur fjárbörf	571
IV Samtals:	
Framkvæmdir	3 875
Fjármagnsútgjöld	288
	4 163
Erlent vörukaupalán	1 298
Önnur fjáröflun	2 865
	4 163

5. tafla Fjáröflun

Í millj. kr.

Innlend lán:		Þegar heimilað ¹⁾
Innheimt af endurlánuðu spariskirteinafé	1 520	1 520
Útgáfa spariskirteina og happdrættisskuldabréfa	1 400	1 400
	2 920	2 920
Erlend lán:		
IBRD-lán vegna landshafnar í Þorlákshöfn	225	225
Vörukaupalán	2 030	1 040
Lán vegna hlutafjárframlags ríkissjóðs til járnblendiverksmiðju	975	975
Önnur erlend lán	3 620	-
	6 850	2 240
Samtals	9 770	5 160

1) Hér eru talin bæði þau lán, sem þegar hafa verið heimiluð með lögum og leitað mun heimilda fyrir sérstaklega (t.d. lánum vegna Landhelgisgæslu). Leitað verður í einu lagi almenningar heimildar til þess að taka að láni þær 4 610 m.kr. sem á heimildir skortir (þ.e. 9 770 - 5 160).

VII Fjármunamyndun og fjáröflun

Fjármunamyndun

Samkvæmt frumdrögum þjóðhagsspár er reiknað með, að fjármunamyndun í heild nemi um 68,5 milljörðum króna á árinu 1976. Í þessari tölu er reiknað með um 20—22% hækkun byggingarkostnaðar frá ársmeðaltali 1975. Í heild er reiknað með 9—10% samdrætti fjármunamyndunar 1976. Þó er búist við nálægt þriðjungsaukningu framkvæmda við stórfamkvæmdir, þ.e. við Sigöldu- og Kröfluvirkjanir og járnblendiverksmiðju að Grundartanga, en á árinu 1976 eru samtímis í gangi miklar raforkufamkvæmdir víða um land. Þó mun leitast við að dreifa þessum framkvæmdum yfir svo langan tíma sem fært þykir, með tilliti til orkueftirspurnar. Innflutningur til þessara framkvæmda (sjá töflu XIV) er talinn geta numið um 6 200 m.kr. f.o.b., sem deilist jafnt á þessa aðila, en annar framkvæmdakostnaður er í heild talinn geta numið svipaðri fjárhæð. Þessi spá er einkar óviss hvað varðar járnblendiverksmiðjuna, en eftir þá frestun framkvæmda við hana, sem ákveðin hefur verið, er heildarfjárhæð þeirrar fjárfestingar sett 4 000 m.kr. Þessi tala er þó sennilega frekar of há en of lág. Innflutningur skipa og flugvéla 1976 er talinn munu dragast saman um $\frac{2}{3}$ frá árinu 1975 (sjá töflur XIV og XXIII) og verða um 2 900 m.kr. Þessi spá er byggð á vitneskju um gerða samninga og veittar lántökuheimildir og hefur þá jafnframt verið miðað við nýsettar reglur um þrengingu lántökuheimilda og ríkisábyrgða til skipakaupa.

Fjármunamyndun, önnur en í sérstökum framkvæmdum og skipum og flugvélum, er talin dragast saman um 7% á næsta ári. Fjármunamyndun á vegum atvinnuveganna er í heild talin dragast saman um 14% frá 1975, einkum vegna minni skipakaupa og minni innflutnings flutningataekja en í ár, en reiknað er með samdrætti í hverri grein atvinnuvegafjárfestingar að járnblendiverksmiðjunni undanskilinni. Þá er reiknað með um 8% samdrætti íbúðabygginga 1976. Opinber fjárfesting er loks talin munu dragast saman um 5% á árinu 1976.

Þessar spár um fjármunamyndun eru, eftir því sem föng eru á, samræmdar fjárveitingatillögum fjárlagafrumvarps og lánsfjáráætlun þessari. Af þeim tillögum og ákvörðunum um opinberar framkvæmdir, sem þar koma fram, fæst sú niðurstaða, að hreinar ríkisframkvæmdir dragist saman um 7% á árinu 1976 og svipuðu máli gegni um sameiginlegar framkvæmdir ríkis og sveitarfélaga. Af hreinum ríkisframkvæmdum er reiknað með, að raforkufamkvæmdir verði um 6% minni að magni 1976 en í ár, en verði þó — eins og á þessu ári — um $\frac{2}{3}$ heildarframkvæmda ríkisins sjálfs. Er þá gert ráð fyrir rúmlega þriðjungsminnkun framkvæmda við Sigölduvirkjun, en talsvert meira en tvöföldun umsvifa við Kröfluvirkjun. Hreinar framkvæmdir sveitarfélaga eru loks taldar munu aukast nokkuð á næsta ári, e. t. v. um 5%. Spárnar um opinberar framkvæmdir eru settar fram í töflum XXIV og XXV.

Á undanförunum árum hefur verið mikið þensluástand í fjárfestingarathöfnum og hvers konar byggingarstarfsemi og mannvirkjagerð. Árin 1971—1974 er talið að umsvif í þessum greinum hafi vaxið um 11% á ári að jafnaði. Þessu ástandi hefur fylgt rík tilhneiging til verð- og launahækkunar í greininni, þar sem jafnan hefur ríkt umframeftirspurn. Á árinu 1976 er reiknað með, að umsvif í byggingarstarfsemi og mannvirkjagerð verði svipuð eða e. t. v. heldur minni en 1974, og á næsta ári gæti orðið um nokkurn samdrátt verkefna að ræða, eða um 4—5%. Með tilliti til aðstæðna á vinnumarkaði að undanförunu ætti hætta á atvinnuleysi ekki að fylgja þessu, en hins vegar verður e. t. v. tiltöluleg færsla vinnuafis frá þessum greinum til annarra.

Fjáröflun

Forsenda fjármunamyndunar er ávallt sparnaður. Sé innlendir sparnaður minni en fjárfesting, er óhjákvæmilegt, að halli sé á viðskiptajöfnuði. Nokkur undangengin ár, einkum 1974 og 1975, hefur innlendir sparnaður verið mun minni en fjárfesting, sem glöggst hefur komið fram í þróun viðskiptahallans við útlönd.

Í töflum XV—XX hér á eftir eru sýnd yfirlit áætlaðrar fjármögnunar þeirrar fjárfestingar, sem reiknað er með í spá Þjóðhagsstofnunar. Tafla XV sýnir fasta fjármunamyndun og birgðabreytingu samkvæmt spá Þjóðhagsstofnunar, svo og áætlaðan innlendan sparnað og viðskiptahalla við útlönd á árinu 1976. Tölurnar sýna, að áætlaður viðskiptahalli felur í sér, að innlendir sparnaður aukist úr 70% í 80% af fyrirhugaðri fjármunamyndun. Delta virðist nokkuð raunhæft þegar það er haft í huga, að gert er ráð fyrir verulegum samdrætti í fjárfestingu, auk þess sem ætlað er að mjög dragi úr verðhækkunum. Töflur XVI, XVII og XVIII sýna yfirlit yfir ráðstöfun og uppruna fjármagns hjá ríki, sveitarfélögum og einkaaðilum. Töflur XIX og XX sýna loks heildaryfirlit greiðsluflæðis lánastofnana og greiðsluflæðis við útlönd, sem í lánsfjáráætlun þessari felst.

Á það skal bent, að skilgreiningar á geirum þjóðfélagsins eru í samræmi við hugtakanotkun Þjóðhagsstofnunar við úrvinnslu þjóðhagsreikninga og eru því samþærilegar við þjóðhagsstærðir. Hér á eftir fer nánari skilgreining ýmissa hugtaka til þess að auðvelda notkun.

Með ríkinu er átt við ríkissjóð (A-hluta fjárlaga) og nokkrar ríkisstofnanir í B-hluta, sem hér greinir: Landsvirkjun, Laxárvirkjun, Kröflu, Rafmagnsveitur ríkisins, Jarðboranir og Jarðvarmaveitur ríkisins, Póst og síma og Ríkisútvarp (hljóðvarp-sjónvarp), auk atvinnuleysistrygginga og Tryggingastofnunar ríkisins, svo og Ríkisábyrgðasjóð, Hafnabótasjóð og Viðlagasjóð.

Með fyrirtækjum sveitarfélaga (tafla XVII) er fyrst og fremst átt við hita- og rafveitur.

Með einkaaðilum (tafla XVIII) teljast atvinnufyrirtæki, þar með talið Sementsverksmiðja, Áburðarverksmiðja, Kísliðjan, Skipaútgerð ríkisins og Landssmiðjan, svo og einstaklingar og félagasamtök.

Sérstaklega skal á það bent, að sparnaður er að öðru jöfnu fundinn sem mismunur rekstrartekna og rekstrargjalda, sem er sami mismunur og er á samtölu fjármunamyndunar, veittum lánunum, fjármagnstilfærslum til annarra og sjóðshækkunum að frádregnum fengnum lánunum og fjármagnstilfærslum frá öðrum, svo og sjóðslækkunum. Vegna ónógra upplýsinga var sparnaður, eins og hann er sýndur í töflum XV—XVIII, fundinn út með síðari aðferðinni, þ. e. a. s. sem mismunur á innkomnu og útgreiddu fjármagni.

TÖFLUYFIRLIT

Tafla	I	Lánsfjáráætlun: Yfirlit 1974, 1975 og 1976
—	II	Lánsfjáráætlun: Markmið 1976
—	III	Lánsfjáráætlun: Áætlun 1975
—	IV	Lánsfjáráætlun: Bráðabirgðatölur 1974
—	V	Peningamálaáætlun 1975 og markmið 1976: Bankakerfið
—	VI	Peningamálaáætlun 1975 og markmið 1976: Seðlabankinn
—	VII	Peningamálaáætlun 1975 og markmið 1976: Innlánsstofnanir
—	VIII	Útlán fjárfestingarlánasjóða 1974—1976
—	IX	Áætlun um fjáröflun og útlán fjárfestingarlánasjóða 1976
—	X	Greiðsluáætlun um fjáröflun og útlán fjárfestingarlánasjóða 1975
—	XI	Greiðsluyfirlit um fjáröflun og útlán fjárfestingarlánasjóða 1974
—	XII	Ráðstöfunarfé lífeyrissjóða 1974—1976
—	XIII	Löng erlend lán flokkuð eftir notendum 1974—1976
—	XIV	Greiðslujöfnuður við útlönd
—	XV	Fjárfesting og fjármögnun alls 1974—1976
—	XVI	Fjárfesting og fjármögnun 1974—1976: Ríkið
—	XVII	Fjárfesting og fjármögnun 1974—1976: Sveitarfélög
—	XVIII	Fjárfesting og fjármögnun 1974—1976: Einkaaðilar
—	XIX	Greiðsluflæði lánastofnana
—	XX	Greiðsluflæði við útlönd
—	XXI	Fjármagnstilfærslur 1974, 1975 og 1976
—	XXII	Lánsfjármagnaðar opinberar framkvæmdir
—	XXIII	Fjármunamyndun 1974—1976
—	XXIV	Byggingar og mannvirki hins opinbera 1974—1976
—	XXV	Framkvæmdir á vegum sveitarfélaga og sameiginlegar framkvæmdir ríkis og sveitarfélaga 1974—1976

Tafla I Lánsfjáráætlun: Yfirlit 1974, 1975 og 1976
Nettó hreyfingar í millj. kr.

	Bráðabirgða- tölur 1974	Áætlun 1975	Lánsfjár- áætlun 1976
Lánþegar:			
1 Opnberir aðilar, alls	9 568	14 419	8 357
11 Ríkissjóður og ríkisstofnanir	5 778	5 686	20
12 Ríkisfyrirtæki	1 355	6 265	7 590
13 Sveitarfélög	1 193	968	647
14 Fyrirtæki sveitarfélaga	1 242	1 500	100
2 Einkaaðilar, alls	23 537	25 784	25 213
21 Atvinnufyrirtæki	17 667	17 969	16 363
22 Íbúðalán	5 252	7 315	8 520
23 Aðrir einkaaðilar	618	500	330
3 Lán alls (1+2 = 4+5)	33 105	40 203	33 570
Lánveitendur:			
4 Innlend lán, alls	26 722	29 283	22 175
41 Lánastofnanir	25 771	28 167	20 610
411 Bankakerfið	18 018	15 190	6 260
412 Fjárfestingarlánasjóðir	5 578	9 767	10 380
413 Lífeyrissjóðir	2 175	3 210	3 970
42 Ríkið	71	191	165
43 Einkaaðilar	880	925	1 400
5 Erlend lán, alls	6 383	10 920	11 395
51 Löng erlend lán	7 653	11 700	8 780
52 Stutt erlend lán	-1 270	-780	2 615

Tafla II Lánsfjáráætlun: Markmið 1976
Innlend og erlend lán flokkuð eftir endanlegum lánþegum
Hreyfingar í millj. kr.

Lánveitendur	Lánþegar	Ríkissjóður og ríkisstofnanir	Ríkisfyrirtæki	Sveitarfélög	Fyrirtæki sveitarfélaga	Opinberir aðilar	Atvinnufyrirtæki	Íbúðalán	Aðrir einkaaðilar	Einkaaðilar alls	Samtals (5)+(9)	Lánstofnanir
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	Innlend lán, alls	50	-30	647	-	667	12 658	8 520	330	21 508	22 175	1 030
11	Lánstofnanir	-1 350	-30	490	-	-890	12 650	8 520	330	21 500	20 610	.
111	Bankakerfið	-1 400	-	-	-	-1 400	6 880	450	330	7 660	6 260	.
1111	Séðlabankinn	-1 400	-	-	-	-1 400	-	-	-	-	-1 400	.
1112	Innlánstofnanir	-	-	-	-	-	6 880	450	330	7 660	7 660	.
112	Fjárfestingarlánasjóðir	50	-30	490	-	510	5 760	4 110	-	9 870	10 380	.
113	Lífeyrisjóðir	-	-	-	-	-	10	3 960	-	3 970	3 970	.
12	Ríkið	.	.	157	-	157	8	-	-	8	165	360
	(þar af Atvinnuleysistryggingasj.)	.	.	(20)	-	(20)	(45)	-	-	(45)	(65)	(360)
13	Einkaaðilar	1 400	-	-	-	1 400	-	-	-	-	1 400	670
2	Erlend lán, alls	-30	7 620	-	100	7 690	3 705	-	-	3 705	11 395	565
21	Löng erlend lán	-30	7 620	-	100	7 690	1 090	-	-	1 090	8 780	1 365
22	Stutt erlend lán	-	-	-	-	-	2 615	-	-	2 615	2 615	-800
3	Samtals (1+2)	20	7 590	647	100	8 357	16 363	8 520	330	25 213	33 570	1 595

Tafla III Lánsfjárætlun: Áætlun 1975
Innlend og erlend lán flokkuð eftir endanlegum lánþegum
Hreyfingar í millj. kr.

Lánveitendur	Lánþegar	Ríkissjóður og ríkisstofnanir	Ríkisfyrirtæki	Sveitarfélög	Fyrirtæki sveitarfélaga	Opinberir aðilar	Atvinnufyrirtæki	Íbúðalán	Aðrir einka-aðilar	Einka-aðilar alls	Samtals (5)+(9)	Lána-stofnanir
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	Innlend lán, alls	5 031	-35	668	-	5 664	15 804	7 315	500	23 619	29 283	1 400
11	Lánstofnanir	4 106	-35	465	-	4 536	15 816	7 315	500	23 631	28 167	.
111	Bankakerfið	4 200	-	100	-	4 300	9 640	750	500	10 890	15 190	.
1111	Sedlabankinn	4 200	-	-	-	4 200	-	-	-	-	4 200	.
1112	Innlánstofnanir	-	-	100	-	100	9 640	750	500	10 890	10 990	.
112	Fjárfestingarlánasjóðir	-94	-35	365	-	236	6 156	3 375	-	9 531	9 767	.
113	Lífeyrissjóðir	-	-	-	-	-	20	3 190	-	3 210	3 210	.
12	Ríkið	.	.	203	-	203	-12	-	-	-12	191	160
	(þar af Atvinnuleysistryggingasj.)	.	.	(15)	-	(15)	(35)	-	-	(35)	(50)	(160)
13	Einkaaðilar	925	-	-	-	925	925	1 240
2	Erlend lán, alls	655	6 300	300	1 500	8 755	2 165	.	.	2 165	10 920	5 440
21	Löng erlend lán	655	6 300	300	1 500	8 755	2 945	-	-	2 945	11 700	1 440
22	Stutt erlend lán	-	-	-	-	-	-780	-	-	-780	-780	4 000
3	Samtals (1+2)	5 686	6 265	968	1 500	14 419	17 969	7 315	500	25 784	40 203	6 840

Tafla IV Lánsfjáráætlun: Bráðabirgðatölur 1974
Innlend og erlend lán flokkuð eftir endanlegum lánþegum
Hreyfingar í millj. kr.

Lánveitendur	Lánþegar	Ríkisjóður og ríkisstofnanir	Ríkis- fyrir- tæki	Sveitar- félög	Fyrirtæki sveitar- félaga	Opinberir aðilar	Atvinnu- fyrir- tæki	Íbúða- lán	Aðrir einka- aðilar	Einka- aðilar alls	Samtals (5)+(9)	Lána- stofnanir
		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
1	Innlend lán, alls	4 487	-35	1 208	2	5 662	15 190	5 252	618	21 060	26 722	561
11	Lánstofnanir	3 607	-35	1 151	2	4 725	15 176	5 252	618	21 046	25 771	.
111	Bankakerfið	3 582	-	1 056	2	4 640	11 916	844	618	13 378	18 018	.
1111	Seðlabankinn	3 412	-	-	2	3 414	26	-	-	26	3 440	.
1112	Innlánstofnanir	170	-	1 056	-	1 226	11 890	844	618	13 352	14 578	.
112	Fjárfestingarlánasjóðir	20	-35	95	-	80	3 250	2 248	-	5 498	5 578	.
113	Lífeyrisjóðir	5	-	-	-	5	10	2 160	-	2 170	2 175	.
12	Ríkið	.	.	57	-	57	14	-	-	14	71	141
	(þar af Atvinnuleysistryggingasj.)	.	.	(8)	-	(8)	(24)	-	-	(24)	(32)	(262)
13	Einkaaðilar	880	-	-	-	880	880	420
2	Erlend lán, alls	1 291	1 390	-15	1 240	3 906	24 77	.	.	2 477	6 383	7 192
21	Löng erlend lán	1 291	1 390	-15	1 240	3 906	3 747	-	-	3 747	7 653	1 347
22	Stutt erlend lán	-	-	-	-	-	-1 270	-	-	-1 270	-1 270	5 845
3	Samtals (1+2)	5 778	1 355	1 193	1 242	9 568	17 667	5 252	618	2 3537	33105	7753

Tafla V Peningamálaáætlun 1975 og markmið 1976: Bankakerfið

	Staða 31/12/74 M. kr.	Hreyfingar í millj. kr.		
		1974	Áætlun 1975	Lánsfjár- áætlun 1976
		1 Erlendar eignir til skamms tíma, nettó	2 100	—5 846
2 Innlendir liðir, nettó	43 037	15 681	16 600	7 000
21 Lán bankakerfisins	53 214	18 980	15 800	7 000
211 Seðlabanki	6 852	3 773	4 200	—14 00
212 Innlánsstofnanir	46 362	15 207	11 600	8 400
22 Sjóðir í opinberri vörslu	—4 138	—1 903	2 200	500
23 Annað, nettó	—6 039	—1 396	—1 400	—500
3 Peningamagn og sparifé	45 137	9 835	12 600	7 800
		Hreyfingar í %		
Innlendir liðir, nettó		57,3	38,6	11,7
Lán bankakerfisins		55,4	29,7	10,1
Lán Seðlabanka		122,5	61,3	—12,7
Lán innlánsstofnana		48,8	25,0	14,5
Peningamagn og sparifé		27,9	27,9	13,5

Tafla VI Peningamálaáætlun 1975 og markmið 1976: Seðlabankinn

	Staða 31/12/74 M. kr.	Hreyfingar í millj. kr.		
		1974	Áætlun 1975	Lánsfjár- áætlun 1976
		1 Erlendar eignir til skamms tíma, nettó	1 512	—6 802
2 Innlendir liðir, nettó	13 211	9 986	7 900	1 100
21 Kröfur á aðra en innlánsstofnanir	6 852	3 773	4 200	—1 400
211 Ríkissjóður og ríkisstofnanir, nettó	5 352	3 912	4 200	—1 400
212 Fjárfestingarlánasjóðir	1 327	—167	—	—
213 Aðrir aðilar	172	28	—	—
22 Innlánsstofnanir	15 195	9 377	2 400	2 300
221 Endurkaup	8 226	4 247	3 200	2 800
222 Aðrar skuldir	6 969	5 130	—800	—500
23 Sjóðir í opinberri vörslu (innstæðuaukning = —)	—4 138	—1 903	2 200	500
24 Erlend lán til langs tíma	—1 435	—1 179	—300	—
25 Annað, nettó	—3 263	—82	—600	—300
3 Grunnfé	14 723	3 184	3 900	1 900
31 Innlánsstofnanir	9 978	2 073	3 100	1 900
311 Bundnar innstæður	8 594	1 782	3 000	1 800
312 Veltufjármunir	1 384	291	100	100
32 Seðlar og mynt í umferð	3 358	740	1 000	600
33 Innstæður fjárfestingarlánasjóða	1 388	371	—200	—600
		Hreyfingar í %		
Grunnfé		27,5	26,5	10,2
Seðlar og mynt í umferð		28,3	29,8	13,8
Bundnar innstæður		26,2	34,9	15,5

Tafla VII Peningamálaáætlun 1975 og markmið 1976: Innlánsstofnanir

	Staða 31/12/74 M. kr.	Hreyfingar í millj. kr.		
		1974	Áætlun	Lánsfjár- áætlun
			1975	1976
1 Lausafjárstaða gagnvart Seðlabanka	—323	319	840	40
11 Veltufjármunir	1 389	292	100	100
12 Skuldir	—1 712	26	740	—60
2 Lausafjárstaða gagnvart útlöndum	588	957	—	—
3 Bundnar innstæður	8 594	1 782	3 000	1 800
4 Útlán	46 362	15 207	11 600	8 400
(útlán án endurkaupa)	(38 136)	(10 959)	(8 400)	(5 600)
5 Eignir = skuldir	55 221	18 265	15 440	10 240
6 Heildarinnstæður	40 390	8 723	11 800	7 800
7 Endurkaup	8 226	4 250	3 200	2 800
8 Verðbréf	5 262	5 158	—60	—560
9 Eigið fé og annað, nettó	1 343	134	500	200

	Hreyfingar í %		
Útlán	48,8	25,0	14,5
Útlán án endurkaupa	40,3	22,0	12,0
Heildarinnstæður	27,5	29,2	14,9
Endurkaup	106,9	38,9	24,5

Tafla VIII Útlán fjárfestingarlánasjóða 1974—1976

	1974		Áætluð útlánageta 1975		Lánsfjár- áætlun 1976	
	Breyting frá fyrra ári		Breyting frá fyrra ári		Breyting frá fyrra ári	
	M.kr.	%	M.kr.	%	M.kr.	%
1 Fjárfestingarlánasjóðir, alls	7 325	25,2	11 880	62,2	13 424	13
2 Íbúðalánasjóðir	2 344	51,7	3 680	57,0	4 520	23
21 Byggingasjóður ríkisins	1 972	36,9	3 350	70,0	4 080	
22 Veðdeild Landsbanka Íslands	30	—	30	—	40	
23 Byggingasjóður verkamanna	342	356,0	300	—12,3	400	
3 Atvinnuvegasjóðir	4 981	15,7	8 200	64,6	8 904	9
31 Atvinnuvegasjóðir sem fá lán frá Framkvæmda- sjóði	3 724	6,7	5 980	60,6	6 654	11
311 Stofnlánadeild landbúnaðarins	1 050	106,3	1 165	11,0	...	
312 Veðdeild Búnaðarbanka Íslands	26	—45,8	45	73,1	...	
313 Fiskveiðiasjóður	1 996	—17,6	3 788	89,8	...	
314 Verslunarlánasjóður	77	51,0	90	16,9	...	
315 Stofnlánadeild samvinnufélaga	19	18,8	35	84,2	...	
316 Iðnlánasjóður	341	33,2	510	49,6	...	
317 Ferðamálasjóður	25	31,6	40	60,0	...	
318 Lánasjóður sveitarfélaga	190	12,4	307	61,6	...	
32 Framkvæmdasjóður, bein lán	163	117,3	110	—32,5	345	
(Framkvæmdasjóður, lán til sjóða)	(2 040)	(17,3)	(3 230)	(58,3)	(4 190)	(30)
33 Byggðasjóður	627	38,7	1 400	123,3	1 260	—10
34 Aðrir atvinnuvegasjóðir	467	61,6	710	52,0	645	—9
241 Framleiðnisjóður landbúnaðarins	8	—17,4	10	25,0	10	
342 Veðdeild Iðnaðarbankans	20	53,8	35	75,0	50	
343 Iðnþróunarsjóður	401	64,3	600	49,6	500	
344 Iðnrekstrarsjóður	38	850,0	65	71,1	85	

Tafla IX Áætlun um fjárorflun og útlán fjárfestingarlánasjóða 1976
í millj. kr.

	Lántökur									
	Eigin fjármagn nettó	Framlög og markaðir tekjustofnar	Framkvæmda-sjóður	Lífeyris-sjóðir	Banka-kerfið	Skuldu-sparnaður	Atvinnu-trygginga-sjóður	Erlend lán	Alls	Lánsfjár-áætlun (1)+(2)+(9)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1 Fjárfestingarlánasjóðir, alls	861	5 445	-	2 273	900	1 500	400	2 045	7 118	13 424
2 Íbúðalánasjóðir	-135	2 395	-	560	-	1 300	400	-	2 260	4 520
21 Byggingarsjóður ríkisins	-205	2 025	-	560	-	1 300	400	-	2 260	4 080
22 Veðdeild Landsbanka Íslands	40	-	-	-	-	-	-	-	-	40
23 Byggingarsjóður verkamanna	30	370	-	-	-	-	-	-	-	400
3 Atvinnuvegasjóðir	996	3 050	-	1 713	900	200	-	2 045	4 858	8 904
31 Atvinnuvegasjóðir, sem fá lán frá Framkvæmdasjóði	184	1 847	(4 190)	233	-	200	-	-	4 623	6 654
311 Stofnlánadeild landbúnaðarins	-543	525	-	68	-	200	-	-	-	-
312 Veðdeild Búnaðarbanka Íslands	-55	7	-	50	-	-	-	-	-	-
313 Fiskveiðisjóður Íslands	510	880	-	-	-	-	-	-	-	-
314 Verslunarlánasjóður	16	-	-	95	-	-	-	-	-	-
315 Stofnlánadeild samvinnufélaga	5	5	-	20	-	-	-	-	-	-
316 Iðnlánasjóður	165	258	-	-	-	-	-	-	-	-
317 Ferðamálasjóður	-15	15	-	-	-	-	-	-	-	-
318 Lánasjóður sveitarfélaga	101	157	-	-	-	-	-	-	-	-
32 Framkvæmdasjóður, samtals	150	-	-	1 440	900	-	-	2 045	4 385	4 535
a) vegna beinna útlána	150	-	-	-	30	-	-	165	195	345
b) vegna lána til annarra fjárfestingarlánasjóða	-	-	-	1 440	870	-	-	1 880	4 190	(4 190)
33 Bygðasjóður	137	1 123	-	-	-	-	-	-	-	1 260
34 Aðrir atvinnuvegasjóðir	525	80	-	40	-	-	-	-	40	645
341 Framleiðisjóður landbúnaðarins	-20	30	-	-	-	-	-	-	-	10
342 Veðdeild Iðnaðarbanka Íslands	10	-	-	40	-	-	-	-	40	50
343 Iðnþróunarsjóður	500	-	-	-	-	-	-	-	-	500
344 Iðnrekstrarsjóður	35	50	-	-	-	-	-	-	-	85

Tafla X Greiðsluáætlun um fjárfloflun og útlán fjárfestingarlánasjóða 1975
í millj. kr.

	Lántökur										
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
	Eigin fjármagn netto	Framlög og markaðir tekjustofnar	Framkvæmda-sjóður	Lífeyris-sjóður	Banka-kerfið	Skýlud-sparnaður	Atvinnul-trygginga-sjóður	Verðh-reikningur	Erlend lán	Alls (1)+(2)+(10)	Áætlud útlánageta
1 Fjárfestingarlánasjóðir, alls	776	4 708	-	1 246	760	1 100	190	700	2 400	6 396	11 880
2 Íbúðalánasjóðir	-60	1 820	-	780	-	950	190	-	-	1 920	3 680
21 Byggingarsjóður ríkisins	-90	1 520	-	780	-	950	190	-	-	1 920	3 350
22 Veðdeild Landsbanka Íslands	30	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30
23 Byggingarsjóður verkamanna	-	300	-	-	-	-	-	-	-	-	300
3 Atvinnuvegasjóðir	836	2 888	-	466	760	150	-	700	2 400	4 476	8 200
31 Atvinnuvegasjóðir, sem fá lán frá											
311 Framkvæmdasjóði	-144	2 008	(3 070)	246	-	150	-	400	250	4 116	5 980
312 Stofnánadeild landbúnaðarins	-546	393	1 015	153	-	150	-	-	-	1 318	1 165
313 Veðdeild Búnaðarbanka Íslands	-12	7	15	35	-	-	-	-	-	50	45
314 Fiskveiðisjóður Íslands	126	1 274	1 738	-	-	-	-	400	250	2 388	3 788
315 Verslunarlánasjóður	7	-	25	58	-	-	-	-	-	83	90
316 Stofnánadeild samvinnufélaga	5	5	25	-	-	-	-	-	-	25	35
317 Lónlánasjóður	211	189	110	-	-	-	-	-	-	110	510
318 Ferðamálasjóður	5	10	25	-	-	-	-	-	-	25	40
319 Lánasjóður sveitarfélaga	60	130	117	-	-	-	-	-	-	117	307
32 Framkvæmdasjóður, samtals	230	-	-	200	760	-	-	-	2 150	3 110	3 340
a) vegna beinna útlána	110	-	-	-	-	-	-	-	-	-	110
b) vegna lána til annarra fjárfest-ingarlánasjóða	120	-	-	200	760	-	-	-	2 150	3 110	(3 230)
33 Bygðasjóður	140	800	(160)	-	-	-	-	300	-	460	1 400
a) bein útlán	140	800	-	-	-	-	-	300	-	300	1 240
b) endurlán frá Framkvæmdasjóði vegna 10% viðbótarlána skipa	-	-	160	-	-	-	-	-	-	160	160
34 Aðrir atvinnuvegasjóðir	610	80	-	20	-	-	-	-	-	20	710
341 Framleiðisjóður landbúnaðarins	-20	30	-	-	-	-	-	-	-	-	10
342 Veðdeild Iðnaðarbanka Íslands	15	-	-	20	-	-	-	-	-	20	35
343 Iðnþróunarsjóður	600	-	-	-	-	-	-	-	-	-	600
344 Iðnrekstrarsjóður	15	50	-	-	-	-	-	-	-	-	65

Tafla XI Greiðsluyfirlit um fjárfloflun og útlán fjárfestingarlánasjóða 1974
í millj. kr.

Lántökur										
	Eigin fjármagn nettó	Framlög og markaðir tekjustofnar	Framkvæmda- sjóður	Lífeyris- sjóður	Banka- kerfið	Skýlhu- sparnaður	Atvinnu- trygginga- sjóður	Erlend lán	Alls	Útlán samtals (1)+(2)+(9)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1 Fjárfestingarlánasjóðir, alls	42	3 365	-	835	773	909	296	1 105	3 918	7 325
2 Iðbúðalánasjóðir	-458	1 380	-	343	-	783	296	-	1 422	2 344
21 Byggingarsjóður ríkisins	-445	995	-	343	-	783	296	-	1 422	1 972
22 Veðdeild Landsbanka Íslands	30	-	-	-	-	-	-	-	-	30
23 Byggingarsjóður verkamanna	-43	385	-	-	-	-	-	-	-	342
3 Atvinnuvegasjóðir	500	1 985	-	492	773	126	-	1 105	2 496	4 981
31 Atvinnuvegasjóðir, sem fá lán frá										
311 Framkvæmdasjóði	268	1 027	(1 911)	219	173	126	-	-	2 429	3 724
Stofnlánadeild landbúnaðarins	-120	283	475	123	163	126	-	-	887	1 050
312 Veðdeild Bónaþarbanka Íslands	-56	9	38	35	-	-	-	-	73	26
313 Fiskveiðisjóður Íslands	307	538	1 141	-	10	-	-	-	1 151	1 996
314 Verslunarlánasjóður	8	-	8	61	-	-	-	-	69	77
315 Stofnlánadeild samvinnufélaga	6	5	8	-	-	-	-	-	8	19
316 Iðnlánasjóður	69	159	113	-	-	-	-	-	113	341
317 Ferðamálasjóður	-	10	15	-	-	-	-	-	15	25
318 Lánasjóður sveitarfélaga	54	23	113	-	-	-	-	-	113	190
32 Framkvæmdasjóður, samtals	245	-	-	253	600	-	-	1 105	1 958	2 203
a) vegna beinna útlána	163	-	-	-	-	-	-	-	-	163
b) vegna lána til annarra fjárfestingarlánasjóða	82	-	-	253	600	-	-	1 105	1 958	(2 040)
33 Byggingarsjóður	227	271	(129)	-	-	-	-	-	129	627
34 Aðrir atvinnuvegasjóðir	-240	687	-	20	-	-	-	-	20	467
341 Framleiðisjóður landbúnaðarins	-22	30	-	-	-	-	-	-	-	8
342 Veðdeild Iðnaðarbanka Íslands	-	-	-	20	-	-	-	-	20	20
343 Iðnprounsjóður	-181	582	-	-	-	-	-	-	-	401
344 Iðurekstrarsjóður	-37	75	-	-	-	-	-	-	-	38

Tafla XII Ráðstöfunarfé lífeyrissjóða 1974—1976
 Í millj. kr.

	Bráðabirgða- tölur 1974	Áætlun 1975	Lánsfjár- áætlun 1976
Uppruni fjármagns:			
1 Eigið fé, nettó	1 220	1 950	3 000
12 Afborganir	520	820	1 200
13 Vextir	850	1 330	2 050
14 Annað, nettó	—150	—200	—250
2 Framlög, nettó	2 900	3 900	4 700
21 Iðgjöld	3 950	5 320	6 620
22 — Lífeyrir	—1 000	—1 350	—1 820
23 — Endargreidd iðgjöld	—50	—70	—100
3 Ráðstöfunarfé samtals (1+2 = 4+5)	4 120	5 850	7 700
Ráðstöfun fjármagns:			
4 Útlán	3 500	5 150	7 200
41 Ríkissjóður, ríkisstofnanir	10	10	10
42 Bæjar- og sveitarfélög	5	5	5
43 Fjárfestingarlánasjóðir	835	1 246	2 273
44 Atvinnufyrirtæki	50	69	60
45 Sjóðfélagar o. fl.	2 600	3 820	4 852
5 Innstæður og sjóðsbreytingar	620	700	500

Tafla XIII Löng erlend lán flokkuð eftir notendum
Í millj. kr.

	Reikningur 1974	Áætlun 1975	Lánsfjár- áætlun 1976
I Opínberir aðilar, nettó	3 906	8 755	7 690
Innkomið	5 045	10 535	10 880
Afborganir	-1 139	-1 780	-3 190
1. Ríkissjóður og ríkisstofnanir, nettó	1 291	655	-30
Innkomið	1 580	1 175	1 100
Afborganir	-289	-520	-1 130
2. Ríkisfyrirtæki, nettó	1 390	6 300	7 620
Innkomið	2 045	7 290	8 930
Afborganir	-655	-990	-1 310
3. Fyrirtæki sveitarfélaga, nettó	1 240	1 500	100
Innkomið	1 420	1 750	800
Afborganir	-180	-250	-700
4. Sveitarfélög	-15	300	-
Innkomið	-	320	50
Afborganir	-15	-20	-50
II Atvinnuvegirnir	3 747	2 945	1 090
Innkomið	5 623	6 495	5 800
Afborganir	-1 876	-3 550	-4 710
III Framkvæmdasjóður	877	1 570	1 475
Innkomið	1 132	2 000	2 045
Afborganir	-255	-430	-570
IV Fiskveiðasjóður	-110	-130	-110
Innkomið	-	250	-
Afborganir	-110	-380	-110
V Seðlabankinn (endurlánað til viðskiptabanka)	580	-	-
VI Löng lán alls, nettó	9 000	13 140	10 145
Innkomin	12 380	19 280	18 725
Afborganir	-3 380	-6 140	-8 580
Meðtalin að ofan lán viðskiptabanka	(910)	(2 507)	(-1 329)
Innkomin	(1 300)	(3 450)	-
Afborganir	(-390)	(-943)	(-1 320)

Tafla XIV Greiðslujöfnuður við útlönd
í millj. kr.

	Bráðabirgða- tölur 1974	Áætlun 1975	Lánsfjár- áætlun 1976
Innflutningur alls f.o.b.	—47 580	—67 900	—76 000
Sérstakur innflutningur	—9 800	—14 900	—14 100
Skip og flugvélar	—5 980	—7 000	—2 900
vegna Þjórsárvirkjana	—560	—2 500	—2 000
vegna Kröfluvirkjana	—	—300	—2 100
vegna álbræðslu	—3 260	—5 000	—5 000
vegna járnblendiverksmiðju	—	—100	—2 100
Almennur innflutningur	—37 780	—53 000	—61 900
(par af olía)	(—5 300)	(—8 200)	...
Útflutningur alls f.o.b.	32 880	48 200	62 000
(par af ál)	(4 790)	(5 000)	(8 000)
Vöruskiptajöfnuður	—14 700	—19 700	—14 000
Þjónustujöfnuður	—830	—500	—400
Innflutt þjónusta	—16 030	—25 000	—30 300
Útflutt þjónusta	15 200	24 500	29 900
Viðskiptajöfnuður	—15 530	—20 200	—14 400
Viðskiptajöfnuður % af GNP	—11,7%	—11,4%	—6,5%
Fjármagnsjöfnuður	9 930	16 200	15 200
Til útlanda, alls	—3 765	—6 920	—8 580
Frá útlöndum, alls	13 695	23 120	23 780
Erlent einkafjármagn, langtíma	170	240	970
Erlent einkafjármagn, rekstrarfé	1 145	3 600	1 470
Langar lántökur, nettó	9 000	13 490	10 145
Innkomin löng lán	12 380	19 280	18 725
Afborganir	—3 380	—6 140	—8 580
Innkomin lán einkaaðila	4 070	2 950	5 800
Afborganir af lánnum einkaaðila	—1 400	—2 400	4 710
Innkomin lán opinberra aðila	5 740	11 815	10 880
Afborganir af opinberum lánnum	—1 230	2 000	3 190
Innkomin lán lánastofnana	2 570	4 515	2 045 ¹⁾
Afborganir af lánnum lánastofnana	—750	—1 740	—680
Aðrar stuttar fjármagnshreyfingar, nettó	—385	—780	2 615
Heildargreiðslujöfnuður	—5 600	—4 000	800

1) Fjárvöntun Framkvæmdasjóðs eingöngu.

Tafla XV Fjárfesting og fjármögnun alls 1974—1976
í millj. kr.

	Bráðabirgða- tölur 1974	Áætlun 1975	Lánsfjár- áætlun 1976
Fjárfesting:			
1 Fjármunamyndun	43 230	62 160	68 540
11 Ríkidið	8 580	16 110	18 380
12 Bæjar- og sveitarfélög	4 280	6 310	7 680
13 Einkaaðilar	30 370	39 740	42 480
2 Birgðabreyting	3 250	340	—480
3 Fjármögnun=fjárfesting	46 480	62 500	68 060
Fjármögnun:			
4 Innlendir sparnaður	30 950	42 300	53 660
41 Ríkidið	5 542	10 635	20 349
42 Bæjar- og sveitarfélög	1 277	3 137	5 279
43 Einkaaðilar	24 131	28 528	28 032
5 Viðskiptahalli við útlönd	15 530	20 200	14 400

Tafla XVI Fjárfesting og fjármögnun 1974—1976: Ríkidið
Hreyfingar í millj. kr.

	Bráðabirgða- tölur 1974	Áætlun 1975	Lánsfjár- áætlun 1976
Ráðstöfun:			
1 Fjármunamyndun	8 580	16 110	18 380
11 Ríkisfyrirtæki	3 750	9 810	10 880
12 Annað	4 830	6 300	7 500
2 Lánveitingar, nettó	212	351	525
21 Til sveitarfélaga	57	203	157
22 Til einkaaðila	14	—12	8
23 Til lánastofnana	141	160	360
3 Fjármagnstílfærslur	4 585	6 487	9 446
31 Til bæjar- og sveitarfélaga	1 305	1 158	2 148
32 Til einkaaðila	597	717	1 960
33 Til lánastofnana	2 590	4 465	5 150
34 Til útlanda	93	147	188
4 Uppruni = ráðstöfun	13 377	22 948	28 351
Uppruni:			
5 Sparnaður	5 542	10 635	20 349
6 Fjármagnstílfærslur	702	362	392
61 Frá sveitarfélögum	549	215	204
62 Frá útlöndum	153	147	188
7 Lántökur, nettó	7 133	11 951	7 610
71 Frá einkaaðilum	880	925	1 400
72 Frá lánastofnunum	3 572	4 071	—1 380
73 Löng erlend lán	2 681	6 955	7 590

Tafla XVII Fjárfesting og fjármögnun 1974—1976: Sveitarfélög
Hreyfingar í millj. kr.

	Bráðabirgða- tölur 1974	Áætlun 1975	Lánsfjár- áætlun 1976
Ráðstöfun:			
1 Fjármunamyndun	4 280	6 310	7 680
11 Fyrirtæki sveitarfélaga	1 650	2 960	3 800
12 Annað	2 630	3 350	3 880
2 Fjármagnstilfærslur	737	453	494
21 Til ríkisins	549	215	204
22 Til lánastofnana	188	238	290
3 Uppruni = ráðstöfun	5 017	6 763	8 174
Uppruni:			
4 Sparnaður	1 277	3 137	5 279
5 Fjármagnstilfærslur frá ríki	1 305	1 158	2 148
6 Lántökur, nettó	2 435	2 468	747
61 Frá ríki	57	203	157
62 Frá lánastofnunum	1 153	465	490
63 Löng erlend lán	1 225	1 800	100

Tafla XVIII Fjárfesting og fjármögnun 1974—1976: Einkaaðilar
Hreyfingar í millj. kr.

	Bráðabirgða- tölur 1974	Áætlun 1975	Lánsfjár- áætlun 1976
Ráðstöfun:			
1 Fjármunamyndun	33 620	40 080	42 000
11 Atvinnufyrirtæki	20 520	26 640	27 840
12 Íbúðarhúsnæði	9 850	13 100	14 640
13 Birgðabreyting bústofns og útflutningsvara	3 250	340	—480
2 Lánveitingar, nettó	1 300	2 165	2 070
21 Til ríkissjóðs	880	925	1 400
22 Til lánastofnana	420	1 240	670
3 Innstæður, seðlar, mynt og eigið fé	14 660	16 624	13 575
4 Uppruni = ráðstöfun	49 580	58 869	57 645
Uppruni:			
5 Sparnaður	24 131	28 528	28 032
(par af sparnaður í lánastofnunum)	(1 091)	(2 824)	(1 475)
6 Fjármagnstilfærslur	1 912	4 557	4 400
61 Frá ríkinu	597	717	1 960
62 Frá útlöndum vegna fjárfestingar	170	240	970
63 Frá útlöndum vegna rekstrar	1 145	3 600	1 470
7 Lántökur, nettó	23 537	25 784	25 213
71 Frá ríki	14	—12	8
72 Frá lánastofnunum	21 046	23 631	21 500
73 Löng erlend lán	3 747	2 945	1 090
74 Stutt erlend lán	—1 270	—780	2 615

Tafla XIX Greiðsluflæði lánastofnana
Hreyfingar í millj. kr.

	Bráðabirgða- tölur 1974	Áætlun 1975	Lánsfjár- áætlun 1976
Ráðstöfun:			
1 Lánveitingar	25 771	28 167	20 610
11 Til ríkis	3 572	4 071	—1 380
12 Til sveitarfélaga	1 153	465	490
13 Til einkaaðila	21 046	23 631	21 500
2 Erlendar eignir til skamms tíma, nettó	—5 845	—4 000	800
3 Uppruni = ráðstöfun	19 926	24 167	21 410
Uppruni:			
4 Fjármagnstilfærslur	3 358	4 703	5 440
41 Frá ríki	2 590	4 465	5 150
42 Frá sveitarfélögum	188	238	290
43 Frá útlöndum	580	—	—
5 Lántökur, nettó	1 908	2 840	2 395
51 Frá ríki	141	160	360
52 Frá einkaaðilum	420	1 240	670
53 Frá útlöndum	1 347	1 440	1 365
6 Innstæður, seðlar, mynt og eigið fé	14 660	16 624	13 575
61 Einkaaðilar	13 569	13 800	12 100
62 Eigið fé	1 091	2 824	1 475

Tafla XX Greiðsluflæði við útlönd
Hreyfingar í millj. kr.

	Bráðabirgða- tölur 1974	Áætlun 1975	Lánsfjár- áætlun 1976
Ráðstöfun:			
1 Lántökur í útlöndum	13 575	16 360	11 960
11 Löng lán, nettó	9 000	13 140	10 145
111 Ríkissjóður og ríkisstofnanir	2 681	6 955	7 590
112 Sveitarfélög	1 225	1 800	100
113 Einkaaðilar	3 747	2 945	1 090
114 Lánastofnanir	1 347	1 440	1 365
12 Stutt lán	4 575	3 220	1 815
121 Einkaaðilar	—1 270	—780	2 615
122 Lánastofnanir (= breyting á gjaldeyrisstöðu)	5 845	4 000	—800
2 Framlög frá útlöndum	2 048	3 987	2 628
21 Til ríkisins	153	147	188
22 Til einkaaðila vegna fjárfestingar	170	240	970
23 Til einkaaðila vegna rekstrar	1 145	3 600	1 470
24 Til lánastofnana (fjárfestingalánasjóða)	580	—	—
3 Uppruni = ráðstöfun	15 623	20 347	14 588
Uppruni:			
4 Viðskiptajöfnuður (halli = +)	15 530	20 200	14 400
5 Framlög til útlanda frá ríkissjóði	93	147	188

Tafla XXI Fjármagnstilfærslur 1974, 1975 og 1976
Í millj. kr.

	Þiggjendur					Samtals
	Ríkið	Sveitar- félög	Einka- aðilar	Lána- stofnanir	Útlönd	
Veitendur:						
1974						
Ríkið	1 305	597	2 590	93	4 585
Sveitarfélög	549	.	—	188	—	737
Einkaaðilar	—	—	.	—	—	—
Lánastofnanir	—	—	—	.	—	—
Útlönd	153	—	1 315	580	.	2 048
Samtals	702	1 305	1 912	3 358	93	7 370
1975						
Ríkið	1 158	717	4 465	147	6 487
Sveitarfélög	215	.	—	238	—	453
Einkaaðilar	—	—	.	—	—	—
Lánastofnanir	—	—	—	.	—	—
Útlönd	147	—	3 840	—	.	3 987
Samtals	362	1 158	4 557	4 703	147	10 927
1976						
Ríkið	2 148	1 960	5 150	188	9 446
Sveitarfélög	204	.	—	290	—	494
Einkaaðilar	—	—	.	—	—	—
Lánastofnanir	—	—	—	.	—	—
Útlönd	188	—	2 440	—	.	2 628
Samtals	392	2 148	4 400	5 440	188	12 568

Tafla XXII Lánsfjármagnaðar opinberar framkvæmdir.
í millj. kr.

	Reikningur 1974	Áætlun 1975	Fjárlög 1976
Ráðstöfun:			
A-hluti fjárlaga	1 332	1 425	1 524
Vegagerð	747	900	1 050
Landshafnir	378	350	310
Þangverksmiðja	–	100	80
Orkurannsóknir	77	75	34
Hafnargerð við Grundartanga	–	–	50
Rekstrarhali RARIK	130	–	–
B-hluti fjárlaga	1 543	4 584	8 246
RARIK, almennar framkvæmdir	781	1 352	1 740
Sveitarafvæðing	50	120	150
Norðurlína	–	540	578
Kröfluvirkjun:			
a. Stöðvarhús og vélar	–	1 060	2 778
b. Borholur og aðveitukerfi	–	254	730
c. Lína Krafla-Akureyri og aðveitustöð	–	–	655
Jarðboranir ríkisins	–	333	40
Járnblendiverksmiðja	–	445	975
Landhelgisgæsla vegna flugvélakaupa	–	–	600
Þangverksmiðja	100	130	–
Landsvirkjun	478 ¹⁾	–	–
Sveitarfélög: hitaveitur, rafveitur og hafnir	56	350	–
Laxárvirkjun	78 ¹⁾	–	–
Fjárförf alls	2 875	6 009	9 770
Fjáröflun:			
Innlend lán	1 658	3 150	2 920
Innheimt af endurlánuðu spariskirteinafé	778	920	1 520
Útgáfa spariskirteina og happdrættisskuldabréfa	880	1 400	1 400
Sjóður frá fyrra ári	–	160	–
5% skyldusparnaður	–	225	–
Lán frá lánastofnunum	–	445	–
Erlend lán	1 217	2 859	6 850
IBRD-lán til hafna	194	410	225
Erlend lán fyrir milligöngu Framkvæmdasjóðs	–	215	–
Lán vegna hlutfjárframlags í járnblendiverksmiðju	–	–	975
Lán vegna RARIK	–	170	–
Vörukaupalán	–	–	2 030
Önnur erlend lán	1 023	2 064	3 620
Fjáröflun alls	2 875	6 009	9 770

1) Hér er aðeins talið endurlánað erlent lánsfé ríkissjóðs.

Tafla XXIII Fjármunamyndun 1974—1976
Bráðabirgðatölur 1974, spá 1975 og fyrstu hugmyndir 1976

	Milljónir króna			Magnbreytingar frá fyrra ári, %		
	1974	1975	1976	1974	1975	1976
Fjármunamyndun, alls	43 230	62 160	68 540	6,7	—3,2	—9,5
Þjósárvirkjanir, Kröfluvirkjun og járnblendiverksmiðja	1 680	7 420	11 800	147,3	193	31
Innflutningur skipa og flugvéla	5 980	7 000	2 900	18,3	—30	—65
Önnur fjármunamyndun	35 570	47 740	53 840	1,2	—8	—7
I Atvinnuvegir	20 520	26 640	27 840	15,0	—16,2	—14
Þar af járnblendiverksmiðja	830	4 000	.	.	300
II Íbúðarhús	9 850	13 100	14 640	—16,3	—5	—8
III Opinberar framkvæmdir	12 860	22 420	26 060	12,1	18,7	—5
Þar af virkjanir og rafveitur	3 700	9 880	11 230	45,7	81,4	—6

Athn.: Magnbreytingar 1974 eru miðaðar við fast verðlag ársins 1969, 1975 við verðlag ársins 1974 og 1976 við áætlað verðlag ársins 1975.

Tafla XXIV Byggingar og mannvirki hins opinbera 1974—1976
Í millj. kr.

	Verðlag hvers árs			Verðlag ársins 1974		
	Bráðabirgða-	Frumdrög		Bráðabirgða-	Frumdrög	
	tölur 1974	Spá 1975	spár 1976	tölur 1974	Spá 1975	spár 1976
Hreinar ríkisframkvæmdir:						
Virkjanir og rafveitur	2 965	8 840	9 960	2 965	5 965	5 618
Þar af: Þjósárvirkjanir	(1 680)	(5 260)	(4 070)	(1 680)	(3 422)	(2 170)
Kröfluvirkjun		(1 330)	(3 850)		(950)	(2 254)
Vegir og brýr	1 780	2 150	2 690	1 780	1 343	1 378
Hafnir og vitar	400	820	560	400	586	328
Flugvellir	220	250	300	220	163	160
Póstur, sími, útvarp og sjónvarp	550	790	800	550	513	425
Skólar	360	400	510	360	285	300
Sjúkrahús	110	340	440	110	230	255
Ýmsar byggingar hins opinbera	125	125	150	125	90	88
Samtals	6 510	13 715	15 410	6 510	9 175	8 552
Sameiginlegar framkvæmdir ríkis og sveitarfélaga	2 570	3 660	4 120	2 570	2 620	2 415
Framkvæmdir á vegum sveitarfélaga	3 540	4 870	6 250	3 540	3 350	3 515
Framkvæmdir á vegum samtaka	240	175	280	240	125	164
Byggingar og mannvirki hins opinbera, alls	12 860	22 420	26 060	12 860	15 270	14 646

**Tafla XXV Framkvæmdir á vegum sveitarfélaga
og sameiginlegar framkvæmdir ríkis og sveitarfélaga 1974—1976
Í millj. kr.**

	Verðlag hvers árs			Verðlag ársins 1974		
	Bráðabirgða- tölur 1974	Frumdrög		Bráðabirgða- tölur 1974	Frumdrög	
		Spá 1975	spár 1976		Spá 1975	spár 1976
Virkjanir og rafveitur	735	1 040	1 270	735	745	745
Hita- og vatnsveitur ¹⁾	1 150	2 100	2 650	1 150	1 500	1 550
Gatna- og holræsagerð	1 350	1 450	1 950	1 350	905	1 000
Hafnarframkvæmdir	860	980	1 040	860	700	610
Skólar og íþróttamannvirki	1 280	2 000	2 160	1 280	1 430	1 265
Sjúkrahús	375	600	900	375	430	525
Ýmsar byggingar hins opinbera	360	360	400	360	260	235
Samtals	6 110	8 530	10 370	6 110	5 970	5 930
Framkvæmdir á vegum sveitarfélaga	3 540	4 870	6 250	3 540	3 350	3 515
Sameiginlegar framkvæmdir ríkis og sveitar- félaga	2 570	3 660	4 120	2 570	2 620	2 415
Heildarframkvæmdir ²⁾	6 110	8 530	10 370	6 110	5 970	5 930

1) Hitaveita Suðurnesja er talin með framkvæmdum sveitarfélaga, þótt ríkið eigi eignaraðild að fyrirtækinu.

2) Samdráttur í magni heildarframkvæmda 1974—1975 er 2%. Það er sama tala og áður hefur verið sett fram. Aftur á móti er samdráttur í magni heildarframkvæmda 1975—1976 hér sýndur rétt innan við 1%, en áður hafði verið nefnd talan —4%. Stafar þessi mismunur af því, að áður var reiknað með 26% hækkun byggingarvísitölu, en nú er reiknað með 22% hækkun.